

Từ Nay Vĩnh Biệt Mẹ

Tôi không thể tin là Mẹ tôi đã ra đi.

Đám tang Mẹ đã xong rồi. Thân xác Mẹ đã hóa thành tro bụi rồi.

Chỉ trong vòng có 5 ngày mà thế giới chung quanh tôi đảo lộn. Sự việc xảy ra quá nhanh và đột ngột. Tôi bàng hoàng, chới với.

Tôi sững sờ, nấc lên: “Mẹ ơi! Mẹ ơi!” Hai tay và bờ vai tôi run lẩy bẩy như bị động kinh, nước mắt nước mũi tuôn trào, rồi đến cơn ón lạnh, xây xẩm chóng mặt.

Mặc dù tôi biết có sống thì có chết và Mẹ đang ở vào giai đoạn cuối của chu kỳ: sinh-lão-bệnh-tử nhưng sự chuẩn bị tinh thần này vẫn không ngăn được sự hụt hẫng!

Mẹ ơi! Tháng Tư đang vào xuân, dogwood, azaleas nở rộ trước nhà. Đẹp lắm Mẹ ạ! Mẹ có nhớ Mẹ đã đón cháu Khoa, rồi 4 năm sau lại đón cháu Duy từ bảo sanh viện về cũng vào dịp cuối tháng Tư? Bây giờ ngày sinh nhật cháu Khoa cũng là ngày tang của Mẹ!

Tôi chúc cháu trong tiếc khóc: “Bà Ngoại mất rồi... Sorry Khoa, happy birthday...”

Từ đây, sinh nhật của cháu sẽ không được vui trọn vẹn vì luôn kèm theo những ngậm ngùi thương nhớ Ngoại khó quên. Thật tội nghiệp cháu!

Thêm vào đó là nỗi đau tháng Tư Đen. 45 năm rồi mà vết sẹo vẫn chưa lành, cứ mỗi năm lại tấy lên nhức nhối. Chưa hết, tháng Tư năm nay, cả nước Mỹ còn lao đao với đại dịch COVID-19, biết bao người đã vong thân. Cũng vì đại dịch này mà Mẹ đã sớm lìa đời. Ôi tang nhà, tang nước! Mười hai tháng, chỉ một tháng Tư sầu hận!

Tôi nhớ, khoảng tháng 5, 2018 Mẹ bị đột quỵ và được đưa thẳng từ bệnh viện vào nursing home ở Hagerstown. Gia đình đã thay phiên nhau vào lo cho Mẹ. Các con không an tâm khi Mẹ sống trong cảnh “lạ nước lạ cái” vì cả đời Mẹ chỉ quanh quẩn trong nhà, trong vòng tay bảo bọc của Bố. Mẹ chưa bao giờ phải bon chen trong xã hội Mỹ, phải trực tiếp giao dịch với người Mỹ mà nay phải sống trong một cộng đồng Mỹ thì tránh sao được cô đơn và chán nản.

Dù ở tiểu bang khác, các con chấp nhận cách xa chồng hay vợ để thay phiên lo cho Mẹ. Tôi còn đi làm nên lấy một tuần vacation, ở hotel gần đây để tiện săn sóc Mẹ từ sáng đến tối, và vào thăm Mẹ những cuối tuần.

Lúc đó, thể chất Mẹ còn yếu, tay chân bên trái không cử động bình thường và ngồi phải có người nâng đỡ. Mẹ nói không nhiều nhưng hiểu và trả lời chút chút được. Mẹ nhận ra Bố, các con và người vào thăm. Gọi tên từng đứa nhưng cũng có lúc lẫn lộn. Ăn uống được khá nhưng phải cắt nhỏ thức ăn và uống nước bằng thìa.

Họ bắt đầu physical therapy (PT) nhưng Mẹ không hăng hái lắm, hay ngủ gà ngủ gật. Mẹ đã nắm lấy hai thanh sắt và bước được vài bước. Dần dần, Mẹ đã tự ăn uống tuy tay còn hơi run. Biết giờ cao hai tay chụp trái banh và chân đá banh vào sọt. Biết lần tràng hạt và xem kính. Tôi sung sướng lắm khi thấy trợ lý y tá nắm lưng quần Mẹ, giữ Mẹ đứng được khoảng một phút. Mẹ nói dễ dàng, nhanh. Nói to và nhiều, còn trả lời những câu chào hỏi của trợ lý y tá bằng tiếng Anh.

Lại có những lúc, Mẹ con đối thoại đôi co, rất hào hứng:

- Mẹ đừng kéo áo lên, xấu lắm.
- Ai xấu đây?
- Thì Mẹ chứ ai. Kéo áo lên thấy cả diaper. Có xấu không?
- Xấu!
- Mẹ bây giờ cài nhau được rồi.
- Không cài nhau...

Mẹ có thể giữ đầu thẳng, nghiêng qua lại nhanh nhẹn, và cố gắng cử động thân người, tự xỏ tay vào áo. Cho Mẹ xem những youtube của Chinese dancers thì Mẹ thích lắm, hai tay múa theo....

Tôi chế ra đồ chơi để Mẹ có thể điều khiển các ngón tay thêm chính xác và đỡ run như cầm bút vào lỗ, xỏ dây qua bút, tập viết.

Những ngày nắng ấm, tôi đưa Mẹ đi ra ngoài sân, hứng nắng, gió. Đi ngang chậu hoa, Mẹ cứ đưa tay nấp hoa, tôi ngăn lại vì tưởng Mẹ định bứt hoa. Té ra Mẹ thấy những bông hoa chết, Mẹ ngắt chúng.

Ngồi ở ngoài sân khá lâu, tôi hỏi:

- Mẹ muốn vào chưa?
- Chưa. Ngồi thêm tí nữa.
- Mẹ thích về nhà hay ở đây?

- Thích ở đây.

Có lẽ Mẹ không muốn con cái phải cực nhọc.

Thương Mẹ quá, tôi gục đầu vào chân Mẹ, giấu những giọt lệ thì Mẹ ôm đầu tôi... nhỏ tóc bạc!

Tôi đưa kính cho Mẹ đọc và nói Mẹ chép lại. Mẹ cố gắng lắm nhưng vẫn không viết thẳng hàng được, có lẽ thiếu sự thăng bằng của cơ thể.

Mong cho Mẹ chóng phục hồi nên tôi đốc thúc, bắt tập dù Mẹ có kêu đau.

Hôm nào Mẹ không có tiến bộ thì lúc ra về tôi buồn rã rượi, dăm chiêu nghĩ ngợi tìm cách khác... Tôi lo từng ngày! Nôn nao từng ngày!

Khoảng tháng 9, 2018 thì đột nhiên Mẹ suy nhược, tay run nhiều và thường kêu: “Giời ơi, đau quá!” khi họ thay quần áo, tã cho Mẹ.

Tôi nghĩ là có thể Mẹ vừa bị thêm một stroke nhẹ bên não trái vì cánh tay và chân bên phải yếu hẳn đi và miệng Mẹ cử động khó khăn khi nhai nuốt.

Trong lúc Mẹ rất cần PT thì Medicare quyết định ngưng dịch vụ này. Theo họ tình trạng của Mẹ tệ hơn, không có thay đổi gì từ 3 tuần trước. Mẹ không có đủ sức mạnh ở chân để tự nâng người, tập đứng, tập đi.

Tôi sững sốt, sứt sùi năn nỉ bà trưởng nhóm PT cho Mẹ tiếp tục PT hay mượn những dụng cụ của họ để tập cho Mẹ nhưng họ không thể đáp ứng lời yêu cầu của tôi vì trách nhiệm pháp lý.

Được! Tôi sẽ tìm cách tập cho Mẹ. Tôi đem walker, máy đập chân vào, kiên trì bắt Mẹ tập. Tôi tự đảm nhận trọng trách này.

Lúc trước, tôi hăm hở chạy nước rút đến cái đích là mang Mẹ về nhà. Bây giờ tôi bị hụt hẫng và tuyệt vọng vì cái đích không còn nữa. Nhưng chẳng còn cách nào khác là tiếp tục kiên trì, cố gắng và cố gắng!

Rất khó khăn khi Mẹ nói, viết, lại không nhớ tên BỐ và các con vì chứng mất trí nhớ (dementia) đã đến hồi trầm trọng. Tình trạng thay đổi mỗi ngày, khi tốt khi xấu nhưng đa phần là xấu hơn!

Mẹ không tự ăn lấy, tự đánh răng... Tôi phải làm hết. Nhưng tôi không đầu hàng số mệnh dễ dàng.

Với sự cố gắng, dần dà Mẹ lấy lại sức để tập đi đứng bằng cách ôm sofa và lẫm chẫm theo từng bước nhỏ. Có một lần, anh Huy đề nghị tập đi mà không cần ôm ghế. Ảnh nắm 2 tay Mẹ dắt đi được mấy vòng trong phòng. Tôi reo vui: “Anh Huy đã tập cho Mẹ nhảy Tango!”

vui: “Anh Huy đã tập cho Mẹ nhảy Tango!”

Mẹ ơi, Mẹ con biết lòng con hớn hờ, vui mừng biết bao nhiêu không?

Phấn khởi, tôi cho Mẹ tập nhiều hơn, tập đứng, tập đi, tập đạp bánh xe, và tự đẩy wheelchair đi chút chút.

Tóm lại, về thể chất thì Mẹ có phục hồi nhưng trí nhớ vẫn không tiến triển khả quan, vẫn lẫm đẫm như bị làn sương che phủ.

Rồi có lúc lại hoàn toàn trái ngược, trí nhớ có phần hồi phục nhưng thể chất lại yếu đi, đứng không vững, chân kéo lê dưới đất.

Tôi vui buồn theo từng ngày của Mẹ!

Tháng 5, 2019, BỐ bị UI (Uniary Infection). Sau khi ổn định, BỐ vào nursing home để họ theo dõi bệnh trạng. BỐ nằm cùng phòng với Mẹ một tháng mới về nhà.

Đây là một tháng “trăng mật”. BỐ Mẹ gần gũi với nhau sau bao tháng ngày xa cách.

Sau khi Bố về nhà thì họ lại đưa Mẹ trở về chỗ cũ nhưng phòng khác. Mẹ ăn uống càng ngày càng ít đi. Hai bàn chân Mẹ hay bị bầm tím vì thiếu sự lưu thông của máu. Tôi đem heated massager và dầu khuynh diệp nổi tiếng của Úc, chuyên trị nhức mỏi, phong thấp vào thoa bóp cho Mẹ. Vì Mẹ lười tập chân nên tôi đặt chân mình lên chân Mẹ, rồi hai Mẹ con cùng tập đạp xe. Khi thấy tôi thờ đốc, nhăn nhó vì tập cho Mẹ quá mệt, Mẹ lại bật cười, thật đáng yêu!

Tháng 12, 2019, nhân dịp các cháu nghỉ lễ, tôi làm bánh chưng, bánh giò đem vào. Mẹ ăn ngon lành. Trợ lý y tá cho biết khi Mẹ no hay không thích món nào thì cứ ngậm thức ăn trong miệng rất lâu. Họ sợ mẹ sẽ bị mắc nghẹn khi nằm trên giường nên phải tìm cách lấy thức ăn ra và khuyên không nên ép Mẹ ăn.

Mùng một Tết Canh Tý, khi nghe Mai chúc: "Năm mới chúc Mẹ nhiều sức khỏe, vui vẻ, trẻ và không có ghẻ." Mẹ cười toe!

Tháng 2, 2020 có bệnh dịch COVID-19, tôi lại đang ho sù sụ vì allergy nên đeo khẩu trang vào thăm Mẹ.

Càng ngày thể chất Mẹ càng yếu, cố bắt Mẹ tập nhưng Mẹ rất uể oải, chậm chạp và cứ kêu đau. Trí nhớ của Mẹ cũng giảm sút nhiều.

Tháng 3, nursing home, Sterling Care, ra thông báo bắt đầu ngày mai giới hạn thăm viếng. Khi vào Sterling Care, mọi người kể cả nhân viên phải điền vào giấy, trả lời một số câu hỏi liên quan đến COVID-19 và đo thân nhiệt từ trán.

Nhưng họ cho gia đình tôi ngoại lệ vì Mẹ là người Việt duy nhất, không giao thiệp được, và rất cần chúng tôi.

Đến ngày 12 tháng 3 thì Sterling Care thực hiện chính sách “lockdown”, tuyệt đối không cho ai vào thăm viếng trừ trường hợp thân nhân bị nguy kịch.

Họ phong tỏa Lincoln Terrace Wing để dành riêng cho những người bị COVID-19 và đưa Mẹ tôi đến phòng khác ở lầu 2.

Cuối tuần, tôi lái xe 2 tiếng vừa đi vừa về để được thăm Mẹ vài phút. Họ đưa Mẹ đến cửa sổ. Tôi trò chuyện với Mẹ qua lớp cửa kính, vẫy vẫy tay chào Mẹ, nói chuyện huyền thuyên để Mẹ vui nhưng Mẹ trông xa vắng và tiêu tụy.

Họ không nhận những thực phẩm dễ bị hư hại, những thứ khác thì phải để ra ngoài 3 ngày cho chết COVID-19 rồi mới được đem phân phát cho thân nhân.

Hai bàn chân của Mẹ sưng phù và đỏ au. Tôi nói trợ lý y tá lấy dầu khuynh diệp bôi vào và xoa bóp cho Mẹ. Không biết họ có làm?

Đến ngày 18 tháng 4 thì Mẹ gầy nhiều, đôi mắt ngơ ngác, đăm đăm nhìn vào khoảng không trước mặt.

Ngày 25 tháng 4, tôi vào thăm. Họ đẩy xe lăn vào lobby. Tôi đeo khẩu trang, mang găng tay, đứng cách xa Mẹ 6ft. Mẹ không biết sự hiện diện của tôi cũng không nghe được. Tôi năn nỉ họ cho Mẹ uống nước sâm (sâm Đại Hàn rất tốt của chị Kim Phú biểu Mẹ) và pureed Asian Pear nhưng không thể được vì Mẹ đã không còn nhai/nuốt từ thứ năm, 23 tháng 4.

Trợ lý y tá cảm thông nỗi đau khổ của tôi nên để tôi đến gần, sờ sờ Mẹ.

Mẹ gầy xẹp hẳn đi vì thiếu thức ăn và nước. Hai bàn chân đỏ au, nóng và sưng phù. Mẹ vẫn nhắm mắt, không có phản ứng gì cả, hoàn toàn không biết gì hết. So sánh với các tuần trước thì tuần này Mẹ suy sụp nhiều và rất nhanh.

Nếu cho thức ăn qua feeding tube thì Mẹ có thể kéo dài qua cơn đại dịch và con cái lại vào chăm sóc Mẹ như cũ. Nhưng không ai biết khi nào đại dịch sẽ chấm dứt lại không muốn Mẹ chịu đựng thêm đau đớn của thủ tục y tế hay mổ xẻ, và kéo dài sự sống lê lết trong cô đơn, trầm cảm nên gia đình quyết định để Mẹ thanh thản ra đi. Gia đình hiểu rằng thời gian còn lại của Mẹ rất ít, nên chuẩn bị hậu sự ngay.

Sáng ngày 27 tháng 4, tôi và Mai, em gái, dậy sớm tụng kinh, rồi đến Sterling Care thăm Mẹ. Họ bắt đeo khẩu trang, găng tay, lấy nhiệt độ từ trán và mặc áo giấy rồi mới cho gặp Mẹ nhưng phải đứng xa 6ft. Tôi năn nỉ, đây có thể là lần cuối, muốn ôm ấp Mẹ, và lại đứng xa như thế thì Mẹ sẽ không nghe được. Cuối cùng họ đồng ý và bắt chúng tôi đeo thêm khẩu trang đặc biệt N-95.

Mẹ nằm trên cái ghế dài di động, trong phòng họp rộng, đeo khẩu trang.

Mẹ nằm như đang ngủ hai mắt nhắm nghiền, không cử động, đầu ghé vào một bên. Thấy Mẹ như thế là chỉ muốn ôm Mẹ và khóc thối. Tôi và Mai vội vàng tụng chú Đại Bi và khai thị cho Mẹ. Mai để tay lên ngực Mẹ xoa nhẹ nhẹ, tiếp khí công và Mẹ thở đều trong khi tôi ôm bàn tay trái của Mẹ nhẹ xoa bóp.

Tôi tin thần thức của Mẹ vẫn còn đây nên dặn dò Mẹ đừng lo sợ khi phải ra đi. Mẹ hãy nương theo ánh sáng trắng trong cõi tối mà đi theo Phật A Di Đà và những người thân yêu đã quá vắng. Tôi thay mặt các con, xin Mẹ tha thứ những tội lỗi đã làm Mẹ đau buồn trong quá khứ. Tôi xin Mẹ hiểu rằng vì bệnh dịch mà các con không thể vào chăm sóc cho Mẹ chứ không phải bỏ rơi Mẹ.

Mẹ đã từng hiểu cuộc đời là sinh, lão, bệnh, tử và Mẹ đã đến lúc được giải thoát khỏi mọi sự đau khổ của cuộc đời thì Mẹ đừng vương bận, đừng lưu luyến những vui, buồn, sướng, khổ nữa để ra đi được thanh thản.

Điều sau cùng và may mắn nhất là Mẹ đã được nghe Quang, đứa con trai út, nói lời yêu thương Mẹ qua điện thoại.

Mẹ đã cảm nhận được được những điều mà chúng tôi, không là những vị sư có công tu tập cao dày và đức trọng, đã khai thị cho Mẹ vào lúc lâm chung. Mặc dù không còn nước mắt nhưng tôi thấy khoé mắt Mẹ ngân ngấn và có nấc nhẹ.

Sau một giờ cận kề bên Mẹ, đã đến lúc phải chia tay, tôi còn ráng niệm “Nam Mô A Di Đà Phật” 3 lần, thật sát vào tai Mẹ. Tôi đau lòng quá khi cầu cho Mẹ được giải thoát ngay!

Lúc 12:30 PM, cháu Duy xuống nhà ăn trưa. Đi ngang phòng bà Ngoại, căn phòng của Bố Mẹ khi còn ở với tôi, thấy một luồng ánh sáng dài khoảng 3 ft lơ lửng giữa phòng. Cháu vào phòng để xem cho rõ thì không thấy nữa.

Khoảng 3 giờ sau thì tôi được tin Mẹ mất.

Mẹ đã thông dong bước ra khỏi nursing home mà không cần walker!

Đã đành sống chết đều có số và năm nay là năm xung của Mẹ, của Bố, của các con: Tí-Ngọ-Mão-Dậu nhưng nếu không có COVID-19 thì tôi chắc chắn là Mẹ tôi còn sống thêm vài tháng nữa. Hay đây cũng chính là định mệnh an bài?

Ngày Lễ Mẹ năm nay, tôi không còn được đi mặc phục cài đóa hồng đỏ lên áo nữa rồi. Mẹ ơi!

Tôi nhớ bài thơ **Mất Mẹ** được dạy trong lớp trung học ở miền Nam Việt Nam.

Bài thơ này được trích từ tập thơ **Lời Tim Non** của **Xuân Tâm**, xuất bản vào năm 1941 tại Hà Nội. 79 năm sau, tôi cũng dựa vào đó mà có bài **Khóc Mẹ**.

Mẹ ơi! Vĩnh biệt!

Nguyễn Phương Thúy, 4/30/2020

Mất Mẹ

*Năm xưa tôi còn bé,
Mẹ tôi đã qua đời.
Lần đầu tiên tôi hiểu,
Thân phận trẻ mồ côi...*

*Quanh tôi ai cũng khóc,
Yên lặng tôi sầu thôi.
Mặt dòng nước mắt chảy,
Là bớt khổ đi rồi...*

*Độ nhỏ tôi không tin,
Người thân yêu sẽ mất.
Hôm ấy tôi sưng sờ,
Và nghi ngờ trời đất...*

*Từ nay tôi hết thấy,
Trên trán Mẹ hôn con.
Những khi tôi phải đòn,
Đau lòng Mẹ la dạy...*

*Kìa nhà ai bên cạnh,
Mẹ con vỗ về nhau.
Tìm Mẹ tôi không thấy,
Lúc buồn biết trốn đâu...*

*Hoàng hôn phủ trên mộ,
Chuông chùa nhẹ rơi rơi.
Tôi biết tôi mất Mẹ,
Là mất cả bầu trời...*

Xuân Tâm

Khóc Mẹ

Tuổi tôi vừa 66
Mẹ đột ngột qua đời
Bây giờ tôi mới biết
Thế nào là mồ côi...

Đã bảo thôi đừng khóc
Nhưng đau đớn không thôi
Lệ chan hòa tuôn chảy
Ôi, Mẹ đã đi rồi...

Phật, Pháp dạy niềm tin
Vào sinh, lão, bệnh tử
Mẹ từng học đạo, thiền
Thuận lẽ trời hành sự.

Nhưng còn đâu vai dựa
Những lúc lòng ủ ê
Còn ai nghe kể lễ
Chuyện đời lăm nã nê...

Con đường dài lê thê
Đưa Mẹ về cõi khác
Tâm chưa dứt u mê
Hồn quặn đau, xơ xác...

Lò hỏa thiêu vừa khép
Ngọn lửa phụt cháy quanh
Áo đời rũ sạch hết
Mẹ thành khói tan nhanh...

Nguyễn P. Thúy